

Vít'azné práce – „KOVÁČOVA BYSTRICA 2015“

POÉZIA - I. kategória (5. 6. 7. ročník ZŠ):

1. miesto: Emma Elizabeth Plačková, ZŠ SSV, Skuteckého 8, Banská Bystrica

Nespokojná

Myslím že je koniec
ale nie je
začal sa len tretí verš
a ja stále kráčam pomedzi aleje slov
chcem plávať proti prúdu
nie s ním
starosti úsmevom zakrývať
tou dlhou úzkou cestou za šťastím

preň aj skočím
pustím to lano starostí
budem lietat' snívaním
veď v nádeji sa nepostí

Chcem

Chcem cítiť more
slanú príchuť sĺz
ochutnať ranné zore
vo víre perličkových vín

chcem zaspávať v tráve
zobúdzat' sa s pohľadom
na oblohu v oblačnej záplave
ochutenej ohňom a ľadom

chcem snívať sny
myslieť si ľži
oceán života je prázdny
túžim však vyhrať v tejto súťaži

život je hra...
posledný level...
podliezam prekážky...
som víťaz...?

POÉZIA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

1. miesto: Miriam Jackaninová, Spojená škola, Centrálna 464, Svidník

Môj svet

Tam, kde sa nebo a peklo rozchádzajú,
tam, kde sa všetky rieky stretávajú,

tam, kde deň sa s nocou smeje,
tam, kde sa živá voda leje.

Na mojom tajnom mieste,
kde môžem kráčať aj po zakázanej ceste,
tam, kde aj uprostred ničoho zbadám slnka jas
a zažijem ten pocit, keď zastaví sa čas.

Na tom kúsku sveta, kde ja zostať túžim,
kde nachádzam úsmev vo vode i v húšti,
tam, kde slzy sa zmenia na kvapôčky dažďa,
v tom raji, kam túži odísť duša každá.

Tam dostávam krídla, lietam tam a sem,
premyšľam a viem, že to nie je iba sen.
Na tom mieste mojom túžim navždy byť,
cítiť, veriť, snívať a svoju rozprávku žiť.

Myšlienky mám farebné ako lúka v lete,
chcem, aby smútok nešpatil viac na tomto svete.
V tieni stromov namočím si nohy do vody,
poletujem ako vtáča v objatí prírody.

Vzduch čistučký ani krištál' dýcham v lesíku,
moja fantázia stojí na odrazovom mostíku.
Napoludnie slnko svieti na mňa zvysoka,
v temnej noci mesačný svit mi padne do oka.

Z hĺbky lesa ozýva sa šumot tajomný,
po krásnej noci opäť prídu letné dni.
Na tú voľnosť, šťastie, radosť ťažko zabudnúť,
aj z najväčšej hĺbočiny sa však môžem vyzdvihnúť.

V srdci tohto sveta haliaceho toľko krás,
želám si žiť v mojom svete po celučký čas.
V mojej rozprávke bez konca šťastne túžim žiť,
nikto mi ju nezoberie, ak v nej so mnou nechce žiť.

Šťastie

Zničil si mi rozprávku, kde som šťastne žila,
nikto mi už nepomôže ani dobrá víla.
Zrúcal si mi moje sny, no postavím si iné.
Ubehlo už toľko času, a predsa stále plynie.

Ale to je život. Tvoj, môj, náš.
Čo ako tmavý kôň behá po stepiach.
Nespútaný ako oheň a krotký ako vánok.
Taký je život. Tajuplný.

No jeho harmóniu narúša nenávisť.
Zlá, krutá a čierna ako noc.
No ja len dúfam, že všetko bude zas dobré.
Ako tomu bolo pred úpadkom mojich snov.

Keď som si ako motýľ lietala,
keď som sa každý deň doširoka usmiala,
keď som pri východe slnka bosá po tráve chodila
a nový, lepší deň tým vábila.

Ja žijem, dýcham. A je mi dobre.
Lepšie ako kedykoľvek predtým.
Som osamelá, no mám svoje spomienky,
sny a najtajnejšie túžby.

Nežne sa dotýkam ľudských duší
a vnášam do nich pochopenie a nádej.
Poznáš ten pocit, keď cítiš ako tvoja vnútorná sila rastie?
Tak to som ja. Ahoj. Veľmi ma teší.

Volám sa šťastie.

Láska

Láska je hra, kde nič iné nehrá rolu,
mokrý dážd' sa so mnou ticho rozpráva.
Radosť odišla a viac už nebudeme spolu,
topenie sa v slzách však zmysel nedáva.

Plášť noci zakrýva vrásky môjho smiechu.
Rátam dni, keď som celé noci nespala.
Hladkám slová, ktoré prúdom z môjho srdca tečú,
na polámaných krídlach som núdzovo pristála.

Som uväznená v čase medzi nebom a zemou
ako duša, čo na svojej púti zastala.
Naháňam lásku pod nebeskou klenbou,
horký vánok mi šepká, aby som zaspala.

Oči sú plné žeravých sĺz.
Čas sa nakloní a zahojí mi rany.
Už aj plamienok sviečky ticho zaspáva,
už nie sme jeden. Sme dvaja. Ale sami.

POÉZIA - III. kategória (SŠ):

1. miesto: Jakub Jablonský, Konzervatórium J. L. Bellu, Banská Bystrica

Veci jasné

Voda musí svietiť a slnko pritekať
aby sme mohli stále prekvitať.
Vraciam sa v čase a hľadám
odpoveď prečo ťa mám.
Prečo mám to šťastie
keď inde niekto hasne.

Slnko prišlo skôr ako som čakal.
Bolo to ako by mi niekto uveril,
že po tom všetkom som sa ponaučil,
dáva mi šancu aby som to napravil.

Beriem šancu slnko zubaté,
raz ťa zmením na usmiate.

Uveríš mi, že tma je iba v noci
a keď som s tebou netreba mi inej pomoci.

Pri tebe aj v tej tme všetko vidím jasne,
všetko chápem teraz, tesne
pred tým ako som chybil a riekol veci
nejasne.

Prečo

Aké jednoduché je na niekoho sa hnevať,
namiesto priznania si vlastnej chyby.
Sú na vine rodičia,
alebo ja?
Kto nesie vinu za to aký som?
Nevyrovnaný, zasnívaný, stále inde
a plný rovnakých chýb a snov o zmene.

Stále skúšam, dostávam druhé šance
a predsa ich vždy pokazím.
Raz sa mi to vyplatí,
niekto mi to celé zúčtuje a prídu
slzy a otázky, prečo ja.. viem
prečo,
ale nechcem za to niešť
zodpovednosť.

Ako keď vyleješ vedro..

Potom príde ten pocit keď si myslíš, že máš všetko.
Chceš byť umelec,
no nevieš ho v sebe nájsť.
Chceš milovať,
no nie si trpezlivý.
Veci idú ťažko keď očami rozmýšľaš!

Nebolo to tak dávno.
keď rozmýšľal si srdcom.
Bol si ešte malý chlapec,
ale vedel si, že chceš byť astronaut.

Nevedel si však, že dospelí sa budú
smiať.

Neskôr začal rozum robiť
chyby, údy udali mu takt.
Aj teraz slovo zastalo mi
keď rozum začal pracovať.

Je ťažké srdcu kormidlo dať.
Mať odvahu, nech vedie ťa.

Mal to byť text piesne,
avšak chýba refrén..
Ani život nezopakuje ti
dva krát tú istú tieseň.

Sú aj horšie veci

Strecha.
Stojím na jej hrane,

stačí krok a je po páde.
Ticho.
Slovko riekneš
a hneď zbledneš.
Mal som byť radšej
ticho..

Dobehlo ma to rýchlo, všetko
a znovu utekám ako blázon.
Otázky mi tečú ušami
a odpovede šliapem nohami.
Prečo?
Lebo sa ich bojím,
majú pravdu.

Rebrík znovu stláčam rukami.
Stráca sa šum mesta.
Strecha.
Stojím na jej hrane..

Som unavený

Už ani sny ma neoslobodzujú ako predtým.
Nehľadia na potreby srdca ale
rozumu.
Provokujú ma a
zobúdzam sa len viac
unavený.

Chcel by som znovu spať ako malý chlapec..

Alkoholový nádych

Zlá nálada je ako alkohol,
ktorý musí vyprchať.
Alkohol ukazuje našu skutočnú stránku,
naše pravé JA.
To nikdy nevyprchá,
nikdy sa nezmení.

Na dlani napísané,
na duši vyryté.

Chceš sa zmeniť kvôli niekomu.
Na začiatku je to fajn,
ale nakoniec ťa to dobehne.
Sám sebe neujdeš
a pravdu (lžou) neskryješ.

Najlepší kamarát je
svedomie,
ktoré ti často krát ukazuje
správnu cestu.
Alebo ťa priateľsky vedie
ku dnu,
kde sa konečne utopíš.

Chcel by si sa znova nadýchnuť?

Nechaj za sebou to
čo ťa stiahlo,

to čo stiahlo tvoje svedomie,
ale myslíš si, že
tak to malo byť.

Opitá chyba narušila cestu
a svedomie ma vrátilo späť.

PRÓZA - I. kategória (5. 6. 7. ročník ZŠ):

1. miesto: Viktória Homolová, Základná škola J. C. Hronského, Krupina

Lenivý nápad

Večer strávený nad učebnicami už zažil snáď každý školák. Niekomu je to príjemnejšie a niekoho k tomu musíte až hnať, ale keď sa chystá veľká písomka, tak si môžete vybrať, či chcete päťku, alebo obetujete celý večer. Toto pozná aj Laura. Nie je to nejaká extra biffloška, ale keď ide do tuhého, tak pokojne pre jednotku obetuje jeden večer, aj keď sa nemôže venovať svojmu koníčku, programovaniu. No v poslednom čase tonie je jeden večer, ktorý by ju o to pripravoval, ale je to stále častejšie a častejšie. Nekonečne dlhé večery nad učebnicami ju dohnali k zaujímavému nápadu a tým je naprogramovať robota, ktorý by vedel rozmýšľať, rozhodovať sa a konať ako človek. Mohol by namiesto nej chodiť do školy... ale musel by vyzeráť ako ona.

Hneď s príchodom prázdnin Laura začala tvrdo makat' na svojom „robokonovi“. Celé prázdniny prebiehali tak, že ráno sa zobudila čo najskôr a hneď sa pustila do práce. Občas sa najedla a pokračovala. Väčšinou skončila okolo 20.30. Celý postup si starostlivo zapisovala do zošita. Opakovalo sa to tak deň po dni. Jej rodičia sa už začínali o ňu strachovať. A vlastne ani nevedeli, čo robí. Takmer stále bola zavretá v dielni, ktorú si zariadila, keď mala 9 rokov, lebo už vtedy začínala experimentovať. Dni sa míňali a prázdniny sa skracovali. Koncom prázdnin sa priblížila k výsledku.

Laura stlačila spínač za pravým uchom, oči robota blikli a ožil. Laura zakričala: „Žije! To žije!“ Potom si potichu povedala: „Vždy som to chcela skúsiť.“ A pousmiala sa. Začala robotovi vraviť základné informácie o svojej osobe. No po chvíli ju to omrzelo a povedala: „Vieš čo? Na kľúči sú všetky informácie o mne.“ Laura odkrútila robotke nos a zapojila USB do portu. Dodala: „Stiahni si z kľúča dokument s názvom *Informácie o mne*. Ozaj, ešte si tam pridaj dokument s názvom *Kompletný slovenský slovník*. Máš?“ Robotka prikývla, Laura vytiahla USB a zakrútila jej nos naspäť.

Potom sa zatvárila, že sa premýšľa a povedala: „Hmm. Ako ťa budem volať?“ A robotka jej odpovedala železným hlasom: „Volám sa Laura, ale volaj ma, ako chceš.“ Laura sa ťapla po hlave a v duchu si povedala, že jej musí ešte nainštalovať aplikáciu na zmenu hlasu. Otvorila svoj notebook a stiahla si aplikáciu *Menič hlasu*. Normálne funguje tak, že nahráte svoj hlas a potom to zopakujete, ale iným hlasom, napríklad mimozemšťan, chipmunk, robot a rôzne hrubé i tenké tóny. Laura to plánuje využiť, aby robotka nemala taký železný, teda robotí hlas. Stiahla si to, dala na kľúč, odkrútila robotke nos a zapojila USB: „Prekopíruj si to a daj inštalovať. Vieš, ako sa inštaluje?“. Robotka len prikývla, lebo keby odpovedala, inštalácia by sa prerušila. Keď sa inštalácia ukončila, robotke vyšiel z úst divný tón, ktorý trochu pripomínal cinknutie mince a štekot psa v jednom. Laura vedela, čo ten zvuk znamená a začala jej diktovať, ako má na tej aplikácii miešať frekvencie. Keď sa prepracovali k správne tónu, robotka si to uložila ako prednastavené. Okrem tejto aplikácie jej Laura nainštalovala aj ďalšie, ktoré by mohli byť užitočné. Vypla ju a skryla do úložného priestoru pod posteľou.

Na druhý deň ju zapla a strávili spolu celý deň. Laura jej vrela, ako to chodí v škole, čo si tam má nosiť... Dala jej všetko, čo bude potrebovať prvý deň v škole. Viackrát jej zdôrazňovala, aby pôsobila prirodzene. Keby si niekto niečo všimol, mohla by mať Laura prúser (ale ak by predala návody štátu, mohli by jej to odpustiť... mohli by). Laura mala obavy, že niečo nevyjde, ale upokojovali ju myšlienky, že bude oslobodená od večného učenia. Napadlo jej, že svoju robotku bude volať Jessica, ale tá sa musí predstavovať ako Laura a reagovať na meno Laura. Jessica je Laurine najobľúbenejšie meno, aj keď nie je slovenského pôvodu. Robotka, teda po novom Jessica, s menom súhlasila. Laura ju vypla a uložila.

Keď svitlo ráno prvého školského dňa, Laura Jessicu zapla, dala jej záverečné pokyny a informácie, potom ju poslala do chodby, aby sa prezula, vzala si „svoju“ tašku a išla do školy. Laura sa nenápadne pozerala z okna svojej izby na 2. poschodí na Jessicu, ako nastupuje do auta. Keď auto odišlo, tak bola v dome sama a vynahradzovala si stratený prázdninový čas. Pozerala televízor, hrala sa počítačové hry, behala po celom dome a poskakovala ako malé dieťa. Zo začiatku to bola sranda, ale potom sa začala nudiť. V televízore nič dobré nedávali, hry sa zahrála už minimálne desaťkrát,

poskakovanie ju omrzelo a von sa nedalo ísť, lebo dvere boli zamknuté. Zašla do domácej knižnice na 1. poschodí, aj keď knihy nemá veľmi v láske a povedala si: „Dokázala som nemožné, hádam zvládnem prečítať aj jednu dlhšiu knihu.“ Posunula rebrík k štvrtému regálu a len tak náhodne si vybrala jednu knihu, na ktorej bol pekný obal (je očividné, že neverí ľudovým múdrotiam), a začala ju čítať. Zo začiatku nebola v obraze, ale keď sa dostala do deja, tak sa začítala a čas jej rýchlo ubehol. Kniha ju celkom zaujala.

Čítanie prerušil zvuk motora auta. Prišla jej mama so šesťročným bratom Michalom a Jessicou. V rýchlosti dala do knihy záložku a bežala s ňou do izby. Zaliezla aj s knihou do úložného priestoru pod posteľou, lebo sa bála, že jej do izby vletí Michal, a čakala, kým tam príde Jessica. Jej predpoklady sa naplnili. Mišo vletel do izby ako strela, behal do kruhu a niečo si šomral. Laura nerozumela ani slovo. Vtom vošla aj Jessica a Miša stopla. Vytrhol sa jej a začal skákať po Laurinej posteli. Skákal a skákal a Laura mala pocit, že sa prepadne do úložného priestoru a ublíži jej. Dúfala, že sa ho Jess podarí vyšikovať z jej izby. Jessica bolo divné, že nikde nestretla Lauru, tak si hneď pomyslela, že sa niekde ukrýva, a preto zapla termokameru. Videla oranžovo-žlté-červené flaky v miestach úložného priestoru pod posteľou. Preto Jess vyhnala Michala z izby, zamkla ju, aby nedobiedzal, a povedala: „Vzduch čistý.“ Laura celá pokrčená a dolámaná vyliezla a začala sa vypytovať: „Ako bolo v škole? Všimol si niekto niečo?“

„V škole bolo super, aj keď to bol len prvý deň. Olívia mala podozrenie, ktoré som vyvrátila,“ uškrnula sa Jess. Potom sa usmiala na Lauru, akoby čakala pochvalu. Laura zvrátila čelo: „Čo je? Ty niečo odo mňa chceš? Maximálne ti dám pamlsok.“ Obidve sa začali smiať a Laura dodala: „Ja som to myslela vážne.“ Jessice už nebolo do smiechu a začala sa doprosovať: „Lauri, no tááák, prosím, prosím, daj mi peniaze. Dochádza mi benzín.“

„No tak dobre. Dám ti peniaze aj súradnice pumpy. A aby si vedela, ty nie si na benzín, si na diesel. Vieš?“ Laura sa zatvárala múdro a pokračovala: „Tu máš 23 eur. Viac nemám. Vefa som investovala do materiálu. Vreckové dostanem až o dva týždne, tak budeš musieť vyžiť z tohto.“ Podala jej peniaze. Keď si ich Jessica odložila, stlačila spínač a položila ju do úložného priestoru pod posteľou.

Na druhý deň ráno prebiehalo tak isto ako v predchádzajúci deň. Laura už vedela, čo bude robiť. Dočíta knihu. To je zvláštne... Predtým nikdy nechytla knihu do ruky... a ak, tak maximálne tridsaťstranovú. Teraz sa jej čítanie zapáčilo. Vyťahla knihu, otvorila ju na strane 97 a čítala. A čítala a čítala a kým prišla mama, brat a Jessica domov, tak ju dočítala celú. S nervami ju hodila do diaľky a povedala si: „Čítanie bolo fajn, ale už nikdy viac! Čo je to za knihu, kde hlavný hrdina zomrie? Už chápem, prečo som nerada nečítala. Ak ešte niekedy chytím knihu do ruky, tak si najskôr od niekoho zistím, ako skončí, aby som čítala na istotu.“

Laura už nemala čas rozmýšľať o knihách, lebo keď sa pozerala von oknom, uvidela prichádzať mamu a Miša. Len mamu a Miša! Jessica tam nebola! „Nechápem, ako chce prísť domov, keď bývame šesť kilometrov od školy,“ znervózňovala sa Laura. Vtom im do dvora pribzučala nejaká baba, ktorá sa viezla na vymakanej červenej motorke, mala oblečenú čiernu motorkársku bundu a na čiernej prilbe jej žiarili červené plamene. Záhadná motorkárka si prilbu zložila a hneď bolo jasné, kto to je. „Jessica!“ vyvalila Laura oči.

Jessica motorku zaparkovala do garáže, vošla do domu a do Laurinej izby. S pyšným úsmevom sa spýtala: „Aká som bola?“

„Úžasná. Nevedela som, že sa dá toľko kúpiť za 23 eur. Máš veľký potlesk.“ Laura jej zatlieskala, Jessica sa výtržnícky usmiala a vtedy Laure doplo a rozklepane sa pýtala: „Že si ju neukradla?“ Jess len prikývla. Laura začala zmätkovať: „Čo budeme robiť? Ak ťa niekto videl, tak ma môžu zatknúť a vylúčiť zo školy. Dúfam, že kvôli tebe nebudem mať opletačky s políciou. Ach, čo len budem robiť? Ja som ťa vytvorila... Ja musím niešť za to zodpovednosť... Ale to nechcem!“

Laura s hrôzou rozmýšľala... Jessicu treba zlikvidovať. „Jess, nainštalujem ti super program. Naučíš sa, ako sa vyhnúť base,“ vravela presvedčivo a vytiahla svoj zavírený USB kľúč. Jessica vybehla von z izby a Laura za ňou. Bežali dole schodmi. „Mňa nechytíš! Na rozdiel od teba nie som pravá blondína! Viem, že ma chceš zavíriť. Nepamätáš? Detektor lži. Hovorí ti to niečo?!“ vykrikovala Jessica. „Ja ťa chytím, ty dutá plechovka! Neujdeš mi!“ kričala Laura. Na prízemí sa pustili naprieč vstupnou halou a utekali do obývačky. V obývačke prefrčali popri Laurinej mame. Tá od údivu otvorila ústa. Laura sa na chvíľočku pri nej zastavila a povedala: „No, vieš, staroba.“ Ako to dopovedala, rozbehla sa za Jessicou, ktorá sa medzitým otočila a bežala späť do haly. Cez halu bežali do kuchyne. Jessica sa ocitla v slepej ulici. Laura zavrela za sebou dvere a pomaly sa k nej približovala. Jessica sa začínala cítiť bezmocná, schmatla nôž a zakričala: „Nepribližuj sa ku mne! Som ozbrojená!“ Zahnala sa na Lauru nožom a zrazu spadla na zem. Laure sa uľavilo, ale nechápala, čo sa stalo. Až po chvíli jej doplo, že Jessice došiel diesel. Celá šťastná (aj keď zadýchaná) ju odtiahla do svojej izby a potom išla upokojiť mamu.

Laura Jessicu rozobrala a súčiastky predala do zberného dvora. Návody v zošite spálila. Povedala si, že už samomyšľiteľných robotov vyrábať nebude a do školy sa bude učiť ako všetci ostatní.

Po tomto zážitku jej ani nič iné neostáva.

PRÓZA - II. kategória (8. - 9. ročník ZŠ):

1. miesto: Valentína Sedileková, ZŠ, Moskovská 2, Banská Bystrica

Denník roztopašného dievčaťa

14.6.2006 = Super deň!

Dnes som ťa dostala, milý denníček. Aby si vedel, kto do teba píše, predstavím sa. Volám sa Janka a mám šesť rokov. Chodím do prvej triedy na základnej škole, pričom onedlho sa končí rok a ja pôjdem do druhej triedy. Veľmi sa teším! Mám mamu, otca a sestru. Všetci traja sú fajn.

Moja učiteľka je super. Hovorí, že pekne píšem – sám môžeš aj vidieť. V lavici sedím s mojou kamarátkou Veronikou, od ktorej som ťa aj dostala. Nakreslila mi aj dva obrázky: zajačika a macka. Vieš, ona pekne kreslí.

Už ma zháňa maminka, že vraj musím ísť spať. Tak dobrú noc, milý denníček!

Janka ☺

17.6.2006 = Katastrofálny štvrtok

Milý denníček, dnes sa stala príšerná vec! Maminka mi padla do záchoda! A to ani nevieš, ako sa to všetko začalo... Bolo to ráno, otec kamsi rýchlo odišiel do roboty, ledva sa s nami rozlúčil a maminka ma len odprevadila do školy a odišla. Ani som jej nestihla povedať ahoj! Išla som do triedy, ale tam mi začalo byť hrozne smutno. Bála som sa, čo sa deje, zvyčajne sa so mnou obaja rozlúčia, a teraz nič. Pozrela som sa na hodinky, už zazvonilo. Prišla som neskôr ako zvyčajne – a oveľa. Ale na tom nezáležalo, slzy som mala na krajíčku.

Potom prišla hodina. Nedarilo sa mi sústrediť sa a tak na mňa bola pani učiteľka nepríjemná. Prestala som ju mať rada, je to bosorka! Ku koncu hodiny na mňa kričala. A keď zazvonilo, bez hanby som sa rozplakala a ušla som na záchod. Tam som plakala a plakala, keď odrazu vošla dnu Veronika – a aj s mojou maminkou! Utekala som ju objať a pritúlila som si aj maminku. No keď som sa chcela Veronike poďakovať, stalo sa to... Maminka sa mi z nepozornosti šmykla a spadla do záchoda!

Začala som plakať – čo iné som mala robiť? Lúbim svoju maminku! No a zatiaľ čo som ja plakala, Veronika zašla po pani učiteľku – bosorku. Chcela som jej povedať, aby išla preč, ale ona sa na mňa usmiala a podišla k záchodu. Chytila maminku a vytiahla ju z tej záchodovej vody. Bola celá premočená. No mne to bolo jedno, chytila som maminku a objala ju. Pani učiteľka, z ktorej razom prestala byť bosorka, sa na mne smiala, ale mne to bolo jedno. Namiesto toho som ju objala a poďakovala sa jej. Pani učiteľka nás potom zobrala späť do triedy a ja som išla aj s premočenou maminkou. Teraz sa suší na radiátore! Totiž, ja som ti zabudla povedať, že ide o fotku...

Tvoja Janka ☺

20.6.2006 = Veľká nuda

Milý denníček, nevieš si ani predstaviť, aká bola dnes nuda. Boli sme u starkej a oslavovali ujove narodeniny. Nevedela som, čo tam robiť. Dospelí sa o niečom rozprávali, ale veľmi som tomu nechápala – stále čosi mleli o nejakých liekoch a medicíne. Po torte, sfúknutie sviečok bolo mimochodom najvzrušujúcejšie na celom dni, sa zase rozhovorili o politike. No ani tomu som nerozumela. Pamätám si len, že jeden je klamár a druhý sa nevie nabažiť peňazí. Že ich to baví?! Vyvrcholením celého dňa bolo, keď dedko zaspal dve hodiny pred odchodom a začal chrápať. Kým sme neodišli, zapletala som mu tých pár vlasov, čo mu zostalo na hlave.

No, milý denníček, taký som ja mala deň. Dúfam, že ty si sa zabavil viac... Idem spať. Chcem zajtra poprosiť rodičov, či by sme sa nemohli ísť niekam prejsť. Bude to určite väčšia zábava ako dnes. Dobrú noc.

Janka ☺

27.6.2006 = Koniec školského roka

Milý denníček, dnes som dokončila svoj prvý ročník. O dva mesiace idem do druhej triedy. Priznávam, už sa neteším tak ako do prvej. Škola teda nie je taká super ako som očakávala, ale aj tak je to lepšie ako spávať v škôlke. A za tým si stojím, nech si tie štvrtáčky vravia, čo chcú!

Keď sme odchádzali z triedy, dala som pani učiteľke kvety. Myslím, že ju potešili, lebo sa usmiala. A potešili aj družinárku, ktorej som dala to isté.

Napokon sme zo školy odišli a prišli po nás rodičia. Veronika išla k nám a tam sme sa hrali s bábikami. Ona bola princezná a ja slúžka. Veronikina bábika mala honosné šatstvo a ja len handry, čo som si uchmatla. Ale princezná bola dobrá a jedny šaty mi dala, takže aj slúžka sa mala do čoho navliecť. Inak som princeznej nosila šálky s čajom a koláčiky.

Po pár hodinách si po Veroniku prišli. Keď odišla, musela som všetko poupratovať! Trochu ma to nahnevalo, ale už sa nehnevám. Teším sa na prázdniny, mala by som toho toľko zažiť!

Už idem spinkať, chcem ráno skoro vstať, aby som si mohla pozrieť rozprávku – o piatej ráno dávajú W.I.T.C.H. a ja tento diel nechcem zmeškať. Takže dobrú noc, milý denníček!

Janka ☺

11.7.2006 = Perfektné prázdniny

Ani by si neveril, koľko sa toho zatiaľ stalo! Boli sme s našimi známymi na chate a bolo to super! S kamarátkou Kikou sme sa obhadzovali balónikmi naplnenými vodou a čakali, ktorý nám prvý praskne. Skóre bolo vyrovnané a mokré sme boli od prstov na nohách až po koreňky vlasov. Na obed sme mávali prevažne gulášovú polievku, zeleninu a mäso. Sestra šalát nechcela, nazvala to „jedlo pre zajace“.

Neviem, mne to celkom chutilo...

Onedlho ideme hrať človeče a ja chcem mať žlté figúrky. Idem si ich uchmatnúť.

P. S. Toto je skvelé! Už si budem do teba písať každý deň!

Janka ☺

14.4.2008 = Kuchárske umenie

Milý denníček, píšem o dosť neskôr, pretože som si ťa najskôr zabudla na chate a potom zapatrošila do police s knižkami, ale už som ťa konečne našla a opäť budem ďalej písať.

Dnes som sa rozhodla, že budem variť. Mamka mi povedala, že najľahšie je volské oko, že nech skúsím najskôr to. Tak som si povedala „budiš!“ a prichystala som si všetko, čo bolo treba - panvicu a vajíčko. A potom prišla najdôležitejšia fáza – rozbiť vajíčko. Kým som stála pred panvicou, trochu mi búšilo srdce, ale napokon som začala klepaním rozbíjať škrupinu. Vytvorila sa mi malá dierka. Nadýchla som sa, vydýchla a potom som do nej strčila prsty dierkou smerom k mojej tvári. Potiahla som - PRÁSK! Vajíčko sa rozletelo na všetky strany. Bola som celá od žltka i bielka, na panvici zostali ležať len dve prázdne škrupiny. Mala som slzy na krajíčku – za toto ma mamka vyhreší.

„Mamí!“ zvolala som aj tak, lebo som nevedela, čo mám robiť. Pribehla do kuchyne ako blesk, a keď uvidela tú spúšť, na tvári sa jej mihol šok zmiešaný s prekvapením. Čakala som na výbuch, ale ona sa na moje veľké prekvapenie rozosmiala.

„Janka!“ zvolala a podišla ku mne. Keď videla prázdne škrupiny na panvici, rozosmiala sa ešte hlasnejšie. Vzala utierku a poutierala mi vajce z tváre. Ja som sa nervózne zachichotala. Zablúdila som očami po celej kuchyni a uvidela som čosi na strope. Zhrozene som zhíkla a aj mamka sa ťa pozrela. Na strope bol fľak od vajca. Tento raz som už mala skutočne slzy na krajíčku. Bála som sa, čo bude... Ale opäť som bola prekvapená-mama sa búrlivo rozosmiala. Zasmiala som sa s ňou a konečne som sa uvoľnila. Keď už prežila fľak na stene, potom všetko.

„Krásne si to vajce rozbila,“ povedala napokon, keď sa utíšila, „ten fľak tu zostane, až pokiaľ z tohto domu neodídeš – a možno aj dlhšie.“

Napokon mi to pomohla všetko upratať.

Tak vidíš, milý denníček, všetko dobre dopadlo. A vieš čo? Celkom sa mi to varenie páči! Raz možno aj niečo napečiem!

Janka ☺

27.4.2008 = Šermovanie s Maťom

Milý denníček, dnes k nám prišiel sestrin kamarát Maťo. Istý čas sme sa hrali, ale potom nás to omrzelo. Nudili sme sa, a ja som už chcela ísť robiť niečo zmysluplné, a tak som otvorila skriňu. Začala som si vyberať bábiky, keď tu Maťo vykrikoval. Zrak mu padol na meče uložené v našej skrini. Pribehol ku mne a vybral ich. Potom nám začal vysvetľovať jednu hru.

Po chvíli sme si všetci traja zobrali jeden meč a cez tvár natiahli široké čelenky ako masku. Hrali sme na súboje jeden proti jednému. A kým ti to všetko prerozprávam, musím ti tie pravidlá vysvetliť, milý denníček. Takže, dvaja sa šermujú a šermujú, ale keď jeden druhého zasiahne, povedzme do nohy, akoby mu ju odsekol. Musí skackať len na jednej. Chápeš? Je to celkom prosté...

A tak sme sa začali šermovať. Najprv išla sestra proti Maťovi a potom ja proti sestre. Bola som celá v strehu, chcela som odrážať jej útoky. Švihla mi mečom po lýtku, až som mimovoľne zjojkla. Pokrčila som však nohu akoby som lýtko nemala a skackala na jednej. Ale šermovať som neprestala.

Pokračovalo to ďalej – a bol to skutočne napínavý súboj. Ja som ju pripravila o ľavú ruku, pravú nohu a prsty na oboch rukách, ona mňa o druhé lýtko, ľavú ruku a hlavu. Bolo to dosť zvláštne- kľáčala som na kolenách, hlava zaklonená, ľavá ruka bezvládne skrytá za chrbtom, ale pravá mi kmitala aj naďalej

a odrážala sestrine útoky. Sestra napokon vyhrala, keď ma bodla do hrude, pretože bez tej sa hrať nedá. Bolo to však veľmi tesné. Maťova hra bola skvelá. Zrejme ju budeme hrávať aj častejšie. Veľmi ma to bavilo. Tvoja Janka ☺

10.5.2008 = Superstar

Milý denníček, prečítala som si, že posledný zápis bol o Maťovej návšteve. A dnes k nám pre zmenu prišla Lenka. Lenka je naša dobrá kamarátka a dá sa s ňou dobre zabávať. Tak to bolo aj tento deň. Lenže dnes sme robili niečo celkom iné ako šerm – Superstar.

Neviem, či vieš, ale chcem byť speváčkou. A raz by som sa rada dostala do Superstar. Možno na to mám aj hlas – sestra a Lenka hovoria, že áno. No toto je očividne začiatok mojej speváckej kariéry.

Ony dve sa stali porotcami a ja všetkými speváčkami. Na papier si písali mená a potom ma vyvolávali za rôzne osoby. Najlepšie na tom bola Karolína Snežienková, ktorá krásne zaspievala ľudovú pesničku Prší, prší vo vlastnom prevedení. Dokonca aj mne sa to páčilo! A z dvadsiatich piatich postúpila len desiatka – na čele s Karolínou Snežienkovou, ktorá mala v druhom kole spievať pesničku Black Velvet od Alanah Myles.

Vzala som si do ruky text a do hudby som spolu so speváčkou spievala anglické slová. Neuveríš, ale Karolína Snežienková (čiže opäť ja) to zase zaspievala najlepšie! Preto aj v ďalšom kole spievala najťažšiu pesničku – tú z Titanicu. A to bolo čosi! Postavili ma na stoličku, a na parapetnú dosku kúsok od stoličky postavili ventilátor. Mňa navliekli do bielych šiat s voľnou sukňou, vlasy mi rozpustili a nechali padať na chrbát. Do ruky mi strčili text, zhasli svetlá, osvetlili ma len stolové lampičky a pustili hudbu. Hneď nato zapli ventilátor.

Bolo to super! Ja som spievala, sukňa i vlasy mi viali ako na skutočnej lodi, osvetlená som bola len svetlami z lampičiek, presne ako z reflektorov. No porotcom tam zrejme čosi chýbalo. Pribehla ku mne Lenka, vzala mi text a chytila ho tak, aby som ho mohla aj naďalej čítať. Sestra mi zase prikázala rozpažiť ruky – presne ako v Titanicu.

A teraz to už bolo ono! Ruky rozpažené, šaty vľajúce vo vetre a môj hlas... Čo viac chýbalo k atmosfére tej pesničky? Niet divu, že Karolína Snežienková túto Superstar vyhrala.

Napokon mi povedali, že už je koniec speváckej súťaže, a že čo ideme ešte robiť. Ja som navrhla šerm, a to sa aj stalo. Dali sme si na tvár šatky a začali si odfikávať ruky. Som už taká unavená, že si ani nepamätám, kto vyhral. Idem preto spať.

Dobrá noc, milý denníček!

Janka ☺

15.5.2008 = Fakt nezáživný deň

Milý denníček, dnes bol, tak ako vidíš v nápis, fakt nezáživný deň. Ani neviem, čo mám napísať. Vlastne píšem preto, že sa nudím. Idem zase spať – aj keď je len pol ôsmej. V poslednej dobe chodím do školy ako múmia, hrozne unavená múmia. Dobrá noc. Janka ☺

PRÓZA - III. kategória (SŠ) (mladší žiaci):

1. miesto: Ema Balážiková, Katolícke gymnázium Š. Moyses, Banská Bystrica

Bledšia podoba

Leží tam bez nádejí, plánov. V tichu vzduchom víri iba prach, zúfalstvo a rivalita. Nevedno medzi čím.

Skromne hádam, že medzi radosťou a horkým utrpením.

Pozerám sa na ňu a čakám čo sa stane. Nestane sa vôbec nič.

Bolí ma chrbát. Za to môže moje povolanie. Nehýbem sa. Bolí to, ale nepohnem ani brvou, na znak súcitu. Je to zvyk.

Prachové čiastočky ma obtekajú. Zhlboka sa nadýchnem sladko-hrdzavej vône zapadajúceho slnka. Vpíjam do seba posledné lúče dňa. Ničím ich a ukrývam hlboko v sebe, kde pomaly zomierajú. Posledné pokusy vyškriabať sa na povrch sú odsúdené na neúspech.

Pohnem prstom, keď som si istý, že súcitu bolo dosť. Prebehne mnou vlna nespokojnej bolesti, ktorou sa moja existencia búri proti všetkému. Nie som v najlepších rokoch. Bezmocne dúfam, že by moje miesto mohol zobrať niekto iný. Prebrať pôdu, prečistiť ju. Viem, že sa to nestane. Nikdy sa to nestane. Kým tu bude všetko v čo veríme, budem tu s mojím boľavým chrbtom znášať všetko, čo ľudia sami nedokážu uniesť. Sťažovať sa, kričať, plakať, prosiť, nič nepomôže.

Keby som mohol odísť. Ľudia to tak robia. Keď chcú byť sami.

Ja chcem byť sám.

Hráme spolu hru. Kto dlhšie vydrží. Okrem pohybu prstom som sa zatiaľ nepohol z miesta ani o centimeter, aj napriek tomu, že zo mňa vyprchala aj posledná kvapka súcitu.

Beriem to ako súťaž. Ona leží. Hlavu má opretú o mäkkú výplň kresla. Vlasy má prehodené cez plece. Odkrývajú jej presne rezanú sánku. O niečo vyššie sa jej vrásky spleťajú do nekonečných pavučín okolo očí. V šere viac nevidím.

Cítim sa ako v čierno-bielom filme. Z nábytku sa stávajú siluety čohosi neznámeho. Kúty sa stávajú tmavými líščími norami. Z jej očí zostali dve čierne, zhasnuté okná. Nedovidím do nich. Mohol by som pristúpiť bližšie. Ale nemôžem, nechcem, ona musí prvá.

Trpezlivosť ruže prináša. Tu by som povedal, že príde niečo iné.

Pery mám vyschnuté, končatiny stuhnuté. Dal by som čokoľvek za dúšok piva. Zlatého raja. Mal som ho iba raz. Cítil som ho len chvíľu. Musím si to pamätať dobre. Som si istý, že to bol zlatý raj. Ťažký vzduch sa otáča proti mne a mení sa na chladné popínavé rastliny, ktoré ožívajú s posledným mávnutím slnka.

Lezú mi po tele a držia ma stuhnutého a vyčerpaného.

Kiežby sa už konečne pohla.

„Zlatý raj,“ mrmlem z únavy.

Môj hlas neznie ľudsky.

Kúsok podlahy, na ktorej stojím sa stáva mojím domovom. Mysľou mi prebleskujú obrazy.

Dievčatko na hojdačke.

Prázdny dom.

Kopa rúk a nôh.

Staré hrdzavé náradie.

Vzduch plný popola.

Zúfalý krik.

Otváram oči a vraciam sa späť do prítomnosti. Musel som zadriemať. Nepohol som sa však ani trochu. Niečo sa zmenilo.

Vzduch bol iný. Trochu čerstvejší. Ako keby ho niekto prečeral čerstvým vánkom. Sladkastý opar sa vytratil a nahradil ho pach trávy, vetra a potu.

Obzriem sa a zažmurkám.

Stojí pri policiach s knihami v, o niečo bledšej podobe a skamenene sa pozerá na tituly.

Hamlet, Sen noci Svätajánskej, Kto chytá v žite, Anna Karenina, Búrlivé výšiny, Meno ruže, Alchymista, Pýcha a predsudok, Odviate vetrom...ďalej už jej pohľad nezašiel, pretože som ju oslovil.

„Ideš?”

Otočila hlavu a v tvári sa jej zračil podivuhodný výraz čirej paniky a nevýslovného strachu.

Pre mňa až taký podivuhodný nebol. Sklonil som hlavu a sledoval som svoje chodidlá. Biela pokožka, zjazvená, dorážaná a navyše to oblečenie.

„Netvár sa tak,” mrmlem si popod nos.

Nepovedala nič. Šok.

Vytreštené oči, roztrasené ruky a vo vzduchu zúfalstvo bičujúce ovzdušie ako naplno rozbehnutá hojdačka.

Minúta nikdy netrvala tak dlho ako teraz. Bodala ma každá sekunda. Zarývala sa mi pod kožu a znova som mal pocit, že to nezvládnem. Tak ako vždy.

Civela na mňa.

O pár sekúnd necivela.

Rozbehla sa ako vlak a mal som po chlebe.

Najprv sa ma pokúsila napadnúť. Nešlo to. Ja som tam len stál a prizeral sa tomu, ako sa ma v záchvate paniky snaží odohnať. Kričala pritom kopu nezmyselných nadávok a otázok. Vzduch sa rozvíril, naplnil sa napätím a ja som nemohol robiť nič. Zrýchlene som vdychoval nový pach, ktorý nahradil ten predošlý. Vyšinutosť kraľovala. Napätie sa stupňovalo a moje prechorené telo to znášalo len veľmi ťažko. V hlave mi trešťalo, zahmlieval sa mi pohľad. Bolesť mi stúpala od končekov bosých prstov až po samý vrch mojej holej hlavy.

Dotkol som sa jej.

Mnou prebehla elektrina a ňou zrejme chlad. Vedel som, čo cíti. Od pleca sa jej šíril pocit beznádeje do tela. Mrazil každú žilu na nepreniknuteľný ľad.

„Prečo?!” vykrikla.

„Pre toto,” zahundral som svojím neľudským hlasom.

Pomaly som otočil jej hlavu smerom ku kreslu. Ležala tam. S očami ako dva tunely, stále sledujúce tmu naokolo. Hlavu mala opretú o mäkkú výplň kresla a jej presne rezaná sánka sa leskla v lúči okrúhleho mesiaca.

V izbe akoby sa náhle zotmelo ešte viac. Priestor pretínalo ticho, ktoré bolo hlučné ako nikdy pred tým. Takmer som počul jej myseľ pracovať na plné obrátky. Nekričala. Neplakala.

Mlčala.

Štádium rozpamätávania.

Štádium uvedomovania.

Štádium "to nie je pravda".

Štádium "už nie som".

Štádium "toto je ono".

Kapucu na hlave som si potiahol o niečo bližšie a svištiac čiernym plášťom som sa preplížil cez miestnosť ku kreslu. Naklonil som sa nad ňu.

„Ona tu zostane.“ ukázal som na siluetu v kresle.

Prekíazol som späť a postavil som sa vedľa bledšej podoby jej.

Teraz sa ona dotkla mňa. Kostí mi skameneli.

„Druhú polku tváre nemáš zjazvenú.“

Pôsobila pokojne. Akoby ju to vôbec nerozhodilo. Celá situácia však bola absurdná.

„To preto, aby vedeli, že to nie je až také zlé,“ odvetil som.

„Nie je?“

„Nie“

„Skutočne?“

„Skutočne.“

Stonajúc som prešiel ku oknu. Ona sa v mojom tieni presúvala za mnou. Okenice boli orosené, kvapky vody sa rynuli dolu studeným sklom, akoby sa pretekali, kto bude prvý.

„Bolí ťa to?“ spýtala sa.

Bola až príliš zvedavá. Viac ako iní.

„Musíme ísť,“ povedal som netrpezlivo a snažil som sa zostať prívetivý.

„Povedz mi, prečo tak stonáš.“

„Nevypytuj sa, pod'. Je možné, že to zmeškáme.“

Posledných pár slov som si práve vymyslel, ale nenapadla ma lepšia možnosť, ako ju odbiť.

Obloha za oknom bola farby spratých džínsov a vo vzduchu bolo cítiť, že sa schyluje ku niečomu väčšiemu. Išlo by to rýchlejšie, keby spolupracovala.

„Odpovedz mi.“

Vzdychol som si a hodnú chvíľu som sa len trucovito pozeral von oknom.

Ktosi prichádzal.

„Poponáhľajme sa. Už idú.“

„Ja chcem odpoveď.“

„Povedzme, že niekedy je zomieranie ľahšie, ako byť smrťou.“

Prikývla.

Chytila sa môjho predlaktia.

Už boli skoro tu a my sme sa ešte stále pozerali na oblohu.

„Videla si všetko?“ spýtal som sa.

„Nie. Ale to už nestihnem. Uvidia to za mňa iní.“

Prikývol som a chcel som sa pohnúť.

„Kto mi to urobil?“

„Na tom už nezáleží.“

„Dobre.“

Uprel som na ňu pohľad. Tvrdohlavosť akoby stratila moc.

Potom sme sa ruka v ruke ako starí priatelia vydali krokom vpred.

PRÓZA - III. kategória (SŠ) (starší žiaci):

1. miesto: Dávid Baránek, SPŠ J. Murgaša, Banská Bystrica

Yard

Z tohto pohľadu bolo mesto nádherné. Tisíciky celkom malých svetielok, ktoré sa mihotali v diaľke. Niektoré boli stále na jednom mieste, iné sa pohybovali. Mesto má v noci svoje čaro. Pre niekoho pôsobí nebezpečne, pre niekoho tajomne. A pre niekoho je práve noc čas, kedy jeho vnútro ožíva.

Paťo vytiahol krabičku cigariet. Sedel na starej drevenej lavičke a pod ním sa rozprestierala vlaková stanica. Za ňou pokračovalo veľké mesto.

„Hod' aj mne jednu!“ zakričal Rado, ktorý stál kúsok od neho.

„Mám už len tri.“

„Bože môj, včera som ťa celý deň zásoboval ja!“

„Tak si vezmi,“ povzdychol si Paťo a podal mu jednu cigaretu. Zahrabal vo vrecku a vytiahol starý zapalovač. Škrstal ho asi desaťkrát, kým vyskočila iskra, ktorá zapálila oheň. Zhlboka vtiahol dym do pľúc. Potreboval sa trochu upokojiť. Bola to jeho prvá akcia po dlhom čase. Vlastne prvá akcia, odkedy celú ich crew chytili a súd im každému nasolil podmienku. Museli si tentoraz dávať dvojnásobný pozor.

Rado si sadol na lavičku vedľa kamaráta. Chvíľu sa len tak pozeral na výhľad. Nasadil si kapucňu a povedal: „Už naňho nemienim dlhšie čakať. Asi sa chalan posral. Nechaj ho tak!“

„Nie, on príde, ver mi,“ odvetil mu Paťo potom, čo si potiahol z cigarety. „Poznám ho dlho, určite sa tu o chvíľu ukáže.“

Rado sa znovu postavil. Pristúpil k igelitke, ktorá bola hodená pri lavičke. S cigaretou v ústach sa v nej začal prehrabávať. Vytiahol plný červený sprej.

„Nevravel si, že nemáš červenú?“ spýtal sa Paťa.

„Ráno som kúpil.“

Rado pokrútil hlavou a vstal. Odrazu sa zapozeral na schody v diaľke. Kráčala po nich čierna postava s rucksakom. Spýtavo sa pozrel na kamaráta a snažil sa rozoznať, kto to je.

„Andrej!“ vykrikol po chvíli Paťo a rýchlym krokom sa mu pustil v ústrety. Chlapec, ktorý prišiel bol oblečený rovnako ako Paťo a Rado – čierna bunda s kapucňou, tmavé nohavice. Na ústach mal šatku, ktorá nemala slúžiť len ako kozmetický doplnok. Andrej vyceril zuby a podal si ruky s Paťom.

„Sorry, kámo, musel som sa zdržať doma. Nejaké problémy, chápeš,“ povedal tlmeným hlasom Andrej.

„Nabudúce si aspoň zapni mobil, sakra!“ vykrikol Rado.

„Rado! Aj ty si tu? Zdravím,“ povedal a podal si s ním ruku.

„Už môžeme konečne ísť?“ spýtal sa otrávene Rado.

Andrej si nasadil šatku a cez hlavu prehodil kapucňu. Pozrel sa na Patrika a Rada. Snažil sa nedať najavo strach, ktorý mal. Predsa len, je to jeho prvá akcia...

Na vlakovej stanici, kde stála väčšina vlakov, cez noc vládol pokoj. Nebolo počuť nič okrem tlmeného zvuku áut jazdiacich kúsok odtiaľ po diaľnici. Odrazu bolo počuť tlmené kroky, bežiace po kovových schodoch. Tri postavy sa rútili čo najrýchlejšie a najnenápadnejšie k vlakovým súpravám.

Rado ukázal na tretí vlak, ostatní prikývli a rozbehli sa k nemu. Ozval sa menší rachot, keď igelitka so sprejmi padla vedľa vlaku. Mohli začať.

Patrik vytiahol sprej a jemne strekol do vzduchu. Fungoval. Keď zacítil vôňu farby, oči sa mu rozžiarili. Toto bola vec, ktorú miloval. Toto bol jeden z dôvodov, prečo vôbec ráno vstával, bola to vášeň. Graffity. Bežný človek to nepochopí. Dokonca ani každý sprejer to nepochopí. Väčšina writerov, ktorých poznal, si zakladá na tom, že popíše celé mesto tagmi. Potom raz za čas namaľujú niečo krajšie, no málokto z nich to berie ako on. Ako niečo, čomu sa chce venovať do konca života, niečo, čo ho naplňuje a baví.

Ani Rado to tak neberie. Má talent a ide mu to, to sa musí uznať. Ale on chodí na steny kvôli adrenalinu. A chce sa ukázať pred ostatnými. Chce byť vo svojom meste známy. Ale nedáva do toho srdce.

„Doriti!“ vykrikol Rado asi po pätnástich minútach maľovania. „Zasraná tryska!“

„Si normálny? Drž hubu!“ šepol Paťo nahnevane. Spolu s Andrejom sa k Radovi otočili.

„Andrej, máš ešte jeden fat cap? Zas sa mi upchal,“ povedal. Andrej pokrútil hlavou a položil sprej na zem. Pristúpil k svojmu batohu a poprehrabával sa medzi sprejmi. Vytiahol od farby zašpinenú trysku.

„Mala by fungovať.“ Hodil ju Radovi. Ten ju chytil a pustil sa do výmeny.

„Počkať,“ šepol odrazu Patrik. Rado prestal nasúvať trysku, Andrej sa ako robot zasekol pri chôdzi. Všetci načúvali. Ubiehali dlhé sekundy a atmosféra medzi chalanmi bola odrazu hustejšia ako tma, ktorá ich obklopovala. Čakali.

„Prisahám bohu, ja počujem kroky,“ šepol Rado. Paťo si priložil prst na ústa a opäť nastražil uši. Čakali. Aj Paťovi sa na chvíľu zdalo, že počuje nejaké zvuky. Kroky. Šušťanie bundy. Pomalý dych. Nebol si však istý. Chcel ešte chvíľu počkať, aby nespravili unáhlené kroky.

Andrej pomaly prešiel k svojmu vaku. Zdvihol ho a pozrel sa na Paťa. Bol pripravený vziať nohy na plecia, hneď, ako by Paťo čo i len naznačil nebezpečie. Najradšej by utiekol už teraz. Ale nemohol. Už by ho druhýkrát nevzali so sebou. Bol nesmierne rád, že mal tú možnosť ísť maľovať na panel s takými dobrými writermi. Najmä u Patrika si to nechcel pokaziť.

Paťo sa zatiaľ rozhodol obhliadnuť situáciu. Prešiel na koniec vagóna a pozrel sa po okolí. Snažil sa zachytiť nejaký pohyb.

„Bežte,“ šepol Paťo odrazu, bez toho, že by odvrátil zrak. Povedal to tak pokojne, že Andrej a Rado zostali na pár sekúnd v pomykove, či to myslel vážne a či oni rozumeli správne. Až keď sa Paťo rozbehol, pochopili.

Patrik sa rozutekal najrýchlejšie, ako vedel. Ľutoval, že sa pred štyrmi rokmi vykašľal na futbal. Teraz by bežal určite rýchlejšie. Spoza chrbta sa im vynorili nejakí muži. Nevedel, čo za mužov to bolo,

nevedel ani, koľko ich bolo. Nemal čas sa obracať a zisťovať detaily. Ani keď načúval na rohu vagóna, si nestihol nič všimnúť. Vlastne ani v tme nič nevidel. On to zacítil. Človek neverí na veci medzi nebom a zemou, ale v určitých chvíľach sa ozvú. Zacítil malér. Vedel, že sú v sračkách a že sú tu ľudia, ktorí neprišli obdivovať ich talent.

Uvedomil si, že v ruke stále kľúčovo zvierá sprej. Pustil ho na zem a bežal ďalej. Tesne pred ním utekal Andrej. Rado mu zmizol z dohľadu, no nemal čas rozmýšľať, kam sa podel. Sústredil sa len, aby jeho kroky boli čo najdlhšie a bežal čo najrýchlejšie. Mal pocit, že pred prenasledovateľmi získavajú celkom náskok. Keď odrazu započul spoza chrbta trúbenie vlaku.

Srdce mu na chvíľu zastalo. Zdalo sa, že pôvodca zvuku nie je ďaleko. Andreja myklo, keď započul prichádzajúci vlak a odrazu sa potkol o akýsi kameň. Zletel rovno na koľajnice. Patrik spomalil a otočil sa smerom ku kamarátovi.

Mal pocit, akoby sa celý čas na chvíľu spomalil. Vidí prichádzajúci vlak. Nevie odhadnúť, v akej vzdialenosti je, lebo mu do očí razí silné svetlo. Andrej leží na koľajniciach, kade mal o pár sekúnd prejsť niekoľkotonový stroj. V jeho očiach vidí zdesenie. Strach. Hrôzu. Nedokáže vstať zo zeme. Akoby bol paralyzovaný. Omámený strachom.

„Pomoc,“ šepol. Patrik tam len tak stál, neschopný pohybu. Nevedel, čo robiť. Vlak bol stále bližšie a začal si uvedomovať, že jeho prenasledovatelia sú už tesne pri nich. Chytia nás, pôjdem do basy... Posralo sa to. V hlave mu prúdili tie isté myšlienky. Nemôže sa nechať chytiť...

Odvrátil zrak a rozbehol sa preč. Ubehlo pár sekúnd. Krátka doba. Pre niekoho, kto o tomto čase sedel doma pred televíziou, to boli celkom nepodstatné sekundy. Pre neho osudová chvíľa. Opäť započul trúbenie vlaku, ktoré sprevádzal výkrik. Andrejov výkrik. Paťovi zovrelo srdce. Zastal.

Odrazu nastalo ticho. Vlak, ktorý prechádzal nebol ďaleko od Patrika, no ten už jeho zvuk nevnímal. Nepočul už žiadne kroky. Nepočul nikoho behať. Báľ sa otočiť. Až teraz to pochopil...

•

Poznáte ten pocit, keď sa všetko poserie? Keď odrazu viete, že je všetko v riti? Rozmýšľate len nad jedným momentom. Stále si to premietate v hlave. Ten obraz, ten zvuk. Krik. Každý sa s problémami vyrovnáva inak. Nieкто sa pokúsi zaspáť. Nieкто sa ide prejsť. Nieкто plače. Ja sedím v bare. Fajčím jednu cigaretu za druhou a pijem jednu vodku za druhou. Nedvíham mobil, ktorý mi stále vibruje vo vrecku. Je to Rado? Je to polícia? Nevieam.

Zo začiatku si to ani poriadne neuvedomujete. Viete, že je zle, viete, čo sa stalo, no celkom vám do dôjde až po určitej chvíli. Tá absolútna bezradnosť. Čo teraz robiť? Ako sa k tomu postaviť?

Je to moja vina. Len moja. Kedykoľvek zavriem oči, vidím jeho tvár. Ako tam leží a pozerá na mňa. Čakal pomoc. A čo som spravil ja? Otočil som sa mu chrbtom. Sebecky som ušiel.

Mal som toho chlapca úprimne rád. Naozaj. Poznal som ho dlho, ale o tom, ako pekne vie kresliť, som sa dozvedel len nedávno. Mal talent. Naozaj. Nemal síce ešte vlastný štýl, ale nebol to ani nejaký začínajúci Toy. Vedel, čo robí.

„Ešte jednu vodku, prosím vás!“ zakričal som na barmana. Najhoršie na tom všetkom bolo, že mi ani chľasť nepomáhal. Práve naopak. Cítil som sa stále horšie.

„Kde, doriti, si?“ skríkol do telefónu Rado. Zdvihol som mu asi po hodine pitia v bare. Mal roztrasený hlas, aký som u neho ešte nepočul. Bolo mi jasné, že vie, čo sa stalo.

„V bare,“ odvetil som a potiahol si z cigarety.

„Okamžite poď na námestie.“

Pozeral som sa na dva prázdne poldecáky, ktoré boli predo mnou na bare. Zrušil som hovor a položil na bar nejaké drobné za posledné dve nezaplatené vodky.

Vyšiel som po schodoch na čerstvý vzduch. Prázdne mesto. Mohli byť tak maximálne štyri hodiny. Nevieam. Nesledoval som čas. Nesledoval som vlastne vôbec nič.

Po chvíli som sa dostal k námestiu. Pár ľudí kamsi rýchlo kráčalo. Na okraji námestia som uvidel zahalenú postavu, ako sedí na premrznutej lavičke. Pomalým krokom som sa k nej pustil. Vedel som, že to je Rado, a bez slova som si k nemu sadol. Premýšľal som, čo povedať.

„Videl si, čo sa stalo?“ spýtal som sa Rada tak potichu, až som na chvíľu zapochyboval, či to počul.

„Nie. Skryl som sa pod vlak, na ktorý sme maľovali, a hneď ako policajti prebehli okolo, rozbehol som sa preč.“ Na chvíľu sa odmlčal. „Jediné, čo som videl, bol prichádzajúci vlak, a potom som začul výkrik.“

Zostalo ticho. Vytiahol som krabičku od cigariet a chcel si zapáliť. Zostala už len posledná. Podal som ju Radovi. Už som dnes fajčil dosť. V bare som si kúpil ďalšie dve krabičky a všetky ich stiahol. Premýšľal som, či mu mám povedať, čo som spravil.

„Bola to moja chyba,“ povedal som. „Andrej spadol na koľajnice a ja som mu mohol pomôcť.“

Rado sa na mňa pozrel, no z jeho pohľadu som nevedel nič vyčítať. „Posral som to a on si to odskákal. Je to moja vina.“

„Je to v prvom rade vina tých šingálov. Tie svine mali rozmýšľať pred tým, než niečo spravili. Keby tam nepišli a nezačali nás naháňať, nič by sa nebolo stalo. Je to tak.“

Snažil sa ma utešiť. Cenil som si to, ale nepomohlo to. Výčitky svedomia ma ťažili na srdci stále rovnako. Ako obrovská tehla zavesená na krku, ktorej sa nedokážete zbaviť.

„Chcem byť sám,“ povedal som. Bez slova sa zodvihol a odišiel.

Kráčal som ulicou a rozmýšľal, čo ďalej. Kam mám teraz ísť? Domov sa mi naozaj nechcelo. Ani do baru som už nechcel ísť. Prešiel som okolo katolíckeho kostola. Na pár sekúnd som rozmýšľal, že možno tam by som mohol zísť. Hovorí sa, že tam ľudia nachádzajú odpustenie. Možno by mi to pomohlo, aj keď nie som veriaci. Dvere boli zamknuté.

Ani neviem, ako som sa dostal pred policajnú stanicu. Pozeral som sa na tú ošarpanú budovu a pohrával sa s myšlienkou, priznať sa. Nemôžem s tým ďalej žiť. Zomrel kvôli mne...

•

Bola to moja prvá ozajstná akcia. Konečne niečo veľké. Po toľkých rokoch kreslenia do zošita a občasného vybehnutia von na legál. Bál som sa – nebudem klamať. Tešilo ma však, že idem na panel s chalanmi, čo v meste majú meno. Patrik a Rado niečo znamenali. AsykZ a Reikk. Nie je ulica, kde by ste nenarazili na ich tagy. Po celom meste, na každom sídlisku sú ich maľby. Chápete, že to bola pre mňa pocta.

Snažil som sa odvieť čo najlepšiu prácu. Všetko šlo podľa predstáv. Mal som už nakreslený základ a celkom sa mi vydaril. Počas maľovania ma postupne úplne opustil strach. Bavilo ma to. Nesmierne. Kým sa to všetko neposralo...

Neviem ako to, že sem prišli. Určite tu neboli len na bežnej obhliadke – čo by tu robili.

Každopádne, policajti to celé narušili. V momente, ako sa Patrik rozbehol od svojej rozpracovanej práce, som pochopil, že je vážne zle. Vzápätí sa za ním pustili dvaja muži zákona. Rozbehol som sa aj ja.

Veci, ktoré sa vzápätí udiali, sa odohrali nesmierne rýchlo. Človek to ani nestačil sledovať. Započul som prichádzajúci vlak. Najskôr hlasné trúbenie. Srdce mi na chvíľu prestalo biť, pretože ten zvuk znel, akoby bol priamo za mnou. Inštinktívne som sa obzrel za seba a jemne ustúpil od koľajníc, po ktorých mal vlak prejsť. To bola chyba. Osudová.

O čosi som sa potkol a dopadol rovno na koľajnice. Jediné, čo som pred sebou videl, bolo svetlo vlaku a siluety prichádzajúcich policajtov. Chcel som vstať, no nohy som mal odrazu ťažké ako vlak, ktorý sa na mňa rútil. Nedokázal som pohnúť so žiadnou končatinou. Zostal som ako prikovaný. Jediné, čo som zvládol, bolo pozrieť sa na druhú stranu. Zbadal som Patrika – pozeral sa na mňa. Zdalo sa, že je vydesený rovnako ako ja.

„Pomoc,“ šepol som, no pochybujem, že ma počul. Bolo to skôr len také vydýchnutie s nádychom slova, než šepot. Otočil sa. Rozbehol sa preč.

Počul som hlasný hukot prichádzajúceho vlaku. Čakal som, kedy ma prejde a moje časti tela sa rozprášia po koľajniciach. Mal som pocit, že to príde každú sekundu. A malo prísť... Keby ma neschytili akési ruky a prudkým pohybom nestrhli preč. Unikol som len o vlások. Priamo pred nosom mi presvišťal ťažký stroj. Neuvedomoval som si celkom, čo sa práve stalo. Ani som poriadne nevnímal okolie.

K sebe som prišiel, až keď ma nakladali do policajného auta. Ruky v putách, hlava sklopená dole. Ako ma viezli na policajnú stanicu, hlavou mi ako blesk prechádzali stovky chaotických myšlienok. Práve som sa druhýkrát narodil, pomyslel som si. Zachránil ma policajt.

Vypočúvanie nebolo tak hrozné. Kričali na mňa, keď som im odmietol povedať meno chalana, ktorý so mnou bol. Zjavne si mysleli, že sme boli len dvaja. Jeden z nich mi strelil zaucho, no to bolo všetko. Čakal som, že ma priviažu k radiátoru a budú ma biť tlstými zoznamami po hlave, kým im všetko nepoviem. Bol som rád, že to, čo som niekedy videl vo filmoch, neodrážalo realitu. Aspoň to nebol môj prípad.

Najskôr na mňa išli pekne. Dvaja policajti sa ma pýtali na veci typu, kde bývam, kto som a tak. Potom mi jeden z nich začal vykladať hlúposti o tom, že on nechce, aby som mal problémy. Bol to ten chlap, čo ma zachránil. Vraj: „Mne sa tie Graffiti páčia. Je to pekné. Len chápeš, je to naša povinnosť. Ostatní policajti ale nie sú s týmto názorom tak stotožnení, preto som si ťa zobral na starosť. Normálne sa priznaj a povedz mi, kto s tebou bol. Nejdeme z toho robiť nejakú drámu.“

Neskočil som mu na to. Odpovedal som mu slušne a o sebe som mu povedal všetko. Vďačil som mu za svoj život. Avšak chalanov som nemienil napráskať.

Každopádne, tento milý tón mu nevydržal dlho. Po chvíli do mňa onaj jeho kolega začali hustiť a nadávať mi. Skoro mi to pripomínalo hru na dobrého a zlého policajta. Ja som sa ale nemienil vzdať. Spomínali mi, že ak poviem aj meno toho druhého, nič sa mi vlastne nestane. Že o nič nejde. Že to uhrám

na nejakú menšiu pokutu, možno verejnoprospešné práce. Ale vraj ak v tom zostanem sám, pôjdem do basy a budú ma dennodenne zozadu nakladať tlstí chlapi. Prisahám, takto mi to povedali.

Nechali si ma v cele predbežného zadržania až do rána. Potom sa opäť pokúšali dostať k menu ďalšieho chalana.

„Bol som predsa maľovať sám,“ povedal som, keď ma už nebavilo odpovedať slovom neviem. Ani som nedúfal, že by mi na to skočili.

„No jasné, dávame ti poslednú šancu, ty hajzlík! Posledné varovanie!“ rozkričal sa na mňa chlap, ktorý nás naháňal spolu s mužom, čo ma zachránil. Nevedel som, že sa dokážu policajti takto ľahko rozčúliť.

„Edo!“ vbehol odrazu do miestnosti policajt, ktorého som predtým nevidel. Muž odo mňa na chvíľu odvrátil zrak a pozrel sa na kolegu.

„Práve sa prišiel priznať druhý chalana, ktorý bol sprejovať na tie vlaky. Vyzerá dosť zničený. Mal by si za ním ísť. Myslí si, že tohto tu zrazil vlak. Nechaj ho v tom, kým nevyklopí všetko, čo vie.“